

Quos beatos, qui reconciliati sunt Deo per sanguinem
 filii ipsius dilecti, per quem habent redemptionem, ut
 mundentur semper a laqueo mortis, et ab ira ventura.
 Quod si nos quoque non expectes crucis sanguinem interitis
 peregrinamur: paupertas haec est Dei procuratio repur-
 gationis animis nostris: ut tandem egressus apostolus.
 Vale G. Jod. Aprilis 1575. cum haec pos. adhuc abesses,
 hinc Hamburgam profectus, et ego Indan ad amicos sa-
 lutandos iter instituisse, varie distractis, et in scis-
 la domus constitutis. Talem die Matris patri
 Arnoldas et familie. Talem de non universaliter is
 apud fratrem me excusa

[P. IV. 1575]

Tui studiisissimus
 Johannes Holanus.

P. Herberto a Langer nobili
 viro in villa sua Bochemia

233/

Pax Christi.

Carissime vir leges et relege, quae de multis vites
 habu graviter et erudite disputasti: bene e. q. qui ista
 sentias, non id solum: sed etiam ita loquaris et vivas,
 illos sumas, coeci sunt et duces caecorum. fecit aut
 heri scholare: nostri ex Psal. 39. i. Patis nostrae
 spatium anni septuaginta. Hoc vite spatium ego jam
 attingi, et nisi fallor, numerando: transieram. Quid
 igitur restat: nisi ut faciemus colligam, et animo
 quieto quodam possum, salutaris adventum expectem.
 Dominus modo prebeat mihi aurem invocanti, cum affli-
 gori, propere, annuat mihi. Denique vitalem suam
 exsiccat (sentio) et ad interitum venit. Hanc fa-
 men mihi teniant exercitationes philosophicae: quae
 agnoscunt, dum semper pueros in multitudinem
 ante oculos habeo, nihil cogitare possum vixi:
 quam me sciri esse. Atque haec etiam causa est,
 cur, quum videam canos meos, retineam hanc
 aetate quae juvenilis vel stultitia, vel juvenilitas,
 sed quod saepe conatus sum velut furca ab se egredi
 repellere: sed repulsi stimulis et urgo, roboris et aetatis

[= Nov. a. 7.]

No. 247]

betam et pinguem senectutem ago, ut annunciem
quod recte sit seipsum, super meam, et non sit iniqui-
tas in eo. Valde velim frater ex animo mihi re-
uerende sicut jam sope admones ad deum et hunc ex-
corare et se cum in isto exilio recreari: sed aut si
constringer. hinc scholaribus: hinc domesticis vinca-
tis, quasi ut pedem exhalationem proferre queam.
grave onus est, quod sustineo, cui vix possum se-
cedere pariter. Curavit nos Dominus domesticis in
corona studioforum adolescentum: quae quotidie
sit auctior atque illustrior. Et sex magistri respon-
dere non possumus, et nostri temerarios semper
erga me fuerunt, quam ut etiam una rationem
haberent, et nea sparsis fofidit, laboriose atque ta-
cientem sublevarent. Eructorem sepe a princi-
pio daturus receperant, qui quasi uter ego es
sed, qui onus posset ferre pariter. Cuiusmodi. Rede-
git non ignoras. Sed haec scholarum valeant.
Res ad hunc usque itaque veniunt in Hollandia. Inter
illi viri, quos inveni nuper Emma, petentes Lugdu-
num batavorum: quaerunt etiam nunc nunc in co-
lonia tandem sint lectiones? Haec Hollandiae (quod
vix credas) publicum reformatum religionis exerci-
tium a praeiudice sustinuit, sed iubent abolere
consistoria, quae putant esse velut aliam in-
quisitionem. Denique omnes religionem expe-
diant sine moribus. Quae nemini manifestum
quae nullis honestis legibus teneatur. Volunt au-
tem i, et eligere viros quatuor ad quos compo-
sio pertineat omnium ecclesiasticarum quae-
stionum. Emma scripsit Comiti. Sponsam Prin-
cipis illius perisse pridie. Venas juvenis quing-
bellis naviis comitatum. Dominus est Bon-
banica, Ducis et Imperii filius, qui est ante
signum adversus partem, in hoc bello civilis
gallica. Eam pariter in uenobium olim puellam
detraherat, in illa diu praefuit, tunc in libere ha-
dem a se a praeiudice Palatino liberaliter est
habita. Haec con iunctis linguis tenuimur variis
exercebit.

exerebit. Tum ratione temporis, quo uerquuntur de Anno 1545.
in Hollandia. Tum quia superest adhuc illa uirgini
filiâ, quæ tamen non tam à conjugio suo delecta est:
quam ipsa se rebus æmulum pulchre uirginitatis
sibi. Adhuc quidam hæc dicit in suis facibus: sed idem ad
commendandum conjugii sanctitatem memorabile
mihi exemplum videtur. Vale nam implere vi
chartam. Vale eximie viri etiam ex animo colere
de cum honestissima conjugio. Salutare his ven
tis, quos proferas. Omnes enim hic cum uxore
adventum ardentissime expectamus. Hæc enim pul
los teneros, pinguem agminem et uino proxima
Bremensem. Quid quod natura resartit frangit quibus
anno superior non medicenter viges recere
ari: sed sunt alia multo maiora quibus anima
vestre hauriret revirescent. Brene jñt
Junij cum ad scholam mare ita egessit in 1545.
Johannes Molanus.

234

Philippo Heclama juris studioso
Spire

Pax Christi.

Gaudes, generose juvenis, te hinc istotam tunc
his studiis delectari: sole enim hoc bene me
his certissimum esse argueretur. Atque dicit
paucos cum enarrare mea classi disputatione
nem Antonii Crateris apud Ciceronem, invidi
in eum laudem, ubi utatque de juris scientia.
Hæc ars inquit magna est, et late patet, et ad multa
res pertinet, et summa in parte semper fuit, et
adhiberi homines ejus studio dedit fuerunt. Si qui
dem sic vera prædicat, bene et prudenter ab eis
factum est, quod hos aures vite felices istos
in optima maximeque laudato doctrina genere col
locasti. propterea hoc tibi persuasum esse non du
bitas, nullis magna artis scientiam salutarem
hominem esse posse: nisi verbi divini luce quæ
begetur. Lucerna inquit David pedibus meis
est verbum tuum. David ad fontes absque

[= Mer. a. 7 =

N. 248]